

<p>повідомлення;</p> <p><i>вибирає</i> інформацію з почутого і <i>пояснює</i>, чому вона зацікавила, <i>обговорює</i> її з іншими;</p> <p><i>висловлює</i> своє ставлення до почутого: до подій, персонажів тексту (5-6 речень);</p> <p><i>розповідає</i> про власні почуття, які викликав прослуханий текст (5-6 речень);</p> <p><i>пояснює</i>, чому щось подобається, а щось ні;</p> <p><i>бере участь</i> у розігруванні діалогів за змістом казок, віршів, <i>використовує</i> доречно силу голосу, темп мовлення, міміку, жести, рухи;</p> <p><i>вступає</i> в діалог, <i>підтримує</i> й <i>ініціює</i> діалог на добре відому тему та на теми, які викликають зацікавлення;</p> <p><i>користується</i> формулами мовленнєвого етикету (ввічливими словами);</p> <p><i>дотримується</i> правил спілкування;</p> <p><i>використовує</i> відповідно до ситуації спілкування несловесні засоби (жести, міміка тощо);</p> <p><i>регулює</i> дихання, силу голосу і темп мовлення у процесі спілкування;</p> <p><i>усно переказує</i> текст із опорою на допоміжні матеріали (ілюстрація, план, опорні слова, словосполучення);</p> <p><i>створює</i> власне висловлення за ілюстраціями; <i>розповідає</i> про свої спостереження, враження, події з власного життя(5-6 речень);</p> <p><i>впевнено висловлює</i> свої думки.</p>	<p>Оцінювання усної інформації.</p> <p>Практичне оволодіння діалогічною формою мовлення, етикетними нормами спілкування. культури</p> <p>Створення усних монологічних висловлень</p>
<p>Змістова лінія «Читаємо»</p>	

Учень / учениця:

читає вголос правильно, свідомо, плавно, цілими словами нескладні за змістом і формою тексти;

правильно інтонує прості речення будь-якого виду;

користується найпростішими прийомами регулювання темпу читання, сили голосу, дихання залежно від змісту тексту (самостійно та за завданням учителя);

пояснює, які, де, коли відбулися події;

визначає, правильно називає персонажів художнього твору, *виділяє* серед них головного;

ставити запитання за фактичним змістом прочитаного з метою уточнення свого розуміння;

пояснює вчинки персонажів у творі, висловлює щодо них найпростіші оцінні судження (з допомогою вчителя);

розповідає про свої загальні враження, почуття від прочитаного, (що саме сподобалося / не сподобалося, що було цікаво / нецікаво, що нового дізнався / дізналась);

бере участь у колективному обговоренні прочитаного: *зацікавлено й уважно слухає* співрозмовників;

знає і називає найважливіші інформаційні ресурси: бібліотека, Інтернет, телебачення, дитячі газети, журнали, книжки;

аналізує одержану інформацію, звертається до дорослих (коли є сумнів) за підтвердженням її правдивості, достовірності;

Формування і розвиток навички читання.

Сприймання і практичне розрізнення текстів різних видів.

застосовує одержану інформацію в навчальній діяльності та практичному досвіді;

перетворює вербальну інформацію із суцільного тексту у візуальну (малюнок, кадри до мультфільму тощо);

розпочинає ознайомлення з новою дитячою книжкою з розглядання її структурних елементів: обкладинки, титульного аркуша, ілюстрацій, змісту (переліку) творів, *правильно їх називає*;

добирає для читання дитячі книжки на відповідну тему: казки про тварин, пригоди, фантастика та ін.;

перечитує книжки, окремі їх епізоди для кращого розуміння змісту та вдосконалення навички читання;

називає твори, дитячі книжки, що сподобалися, *розповідає*, які епізоди справили найбільше враження (5-6 речень);

називає кілька прізвищ авторів прочитаних творів;

називає державні символи України, національні символи, традиції рідного та українського народів;

знає напам'ять лічилки, скоромовки, прислів'я, приказки, загадки, вірші українських поетів.

Аналіз та інтерпретація змісту текстів.

Мова художнього твору: діалоги, монологи, оповідач, засоби художньої виразності у тексті (порівняння, метафори тощо, без уведення термінів), пряме й переносне значення слів у художньому тексті;

Робота з різними джерелами і видами інформації.

Робота з дитячою книжкою.

Орієнтовний зміст літературного матеріалу:

дитяча література в авторській жанрово-тематичній різноманітності:

– твори усної народної творчості, дитячий фольклор;

	<p>– твори відомих письменників України на актуальні теми для дітей;</p> <p><i>теми дитячого читання:</i> про Україну, сім'ю, природу, дітей, дружбу, шкільне життя, пригоди, народні звичаї, свята, твори морально-етичного характеру та ін.</p>
--	---

Змістова лінія «Взаємодіємо письмово»

<p>Учень / учениця:</p> <p><i>пише</i> правильно, розбірливо, охайно з однаковим нахилом букв;</p> <p><i>дотримується</i> свідомо гігієнічних правил письма;</p> <p><i>дотримується</i> культури оформлення письмових робіт: <i>розташовує</i> самостійно заголовки у рядку, <i>дотримується</i> поля, правого і лівого краю сторінки, абзаців;</p> <p><i>списує</i> каліграфічно слова, речення, записані друкованим і рукописним шрифтом;</p> <p><i>пише</i> з голосу слова та речення, дотримуючись вимог до швидкості письма;</p> <p><i>робить</i> акуратні виправлення;</p> <p><i>розташовує</i> слова й віршові строфи в колонку;</p> <p><i>створює і записує</i> коротке зв'язне висловлення на добре відому та цікаву тему (5-6 речень);</p> <p><i>перевіряє</i> (з допомогою вчителя), чи грамотно написаний власний текст;</p> <p><i>виправляє</i> орфографічні й пунктуаційні помилки на вивчені правила (самостійно і з допомогою вчителя).</p>	<p>Формування і розвиток навички письма.</p> <p>Створення власних письмових висловлень.</p> <p>Перевірка й редагування текстів</p>
--	--

Змістова лінія «Досліджуємо медіа»	
<p>Учень / учениця:</p> <p><i>сприймає</i> прості медіапродукти;</p> <p><i>обговорює</i> зміст і форму простих медіатекстів, <i>розповідає</i>, про що в них ідеться;</p> <p><i>визначає</i>, кому і для чого призначений медіатекст;</p> <p><i>висловлює</i> свої враження від змісту і форми медіапродукту.</p>	<p>Розширення уявлення про медіа, робота з медіапродукцією.</p> <p>Інтернет (загальне уявлення про віртуальне спілкування, етику віртуального спілкування, безпеку в Інтернеті).</p> <p>Комп'ютерні ігри як джерело навчання, розвитку і відпочинку. Вплив на здоров'я.</p> <p>Реклама (вплив реклами на поведінку людини, реклама в медіа, як захиститися від небажаного впливу реклами).</p> <p>Зміст і форма медіатекстів (елементи форми і їх значення для сприйняття основних ідей (колір, музика, анімація у мультфільмах), музика в рекламі)</p>
Змістова лінія «Досліджуємо мовні явища»	
<p>Учень / учениця:</p> <p><i>розрізняє</i> голосні і приголосні звуки, знає терміни і вживає їх під час відповіді;</p> <p><i>знає</i> звукове значення схожих в українській та угорській мовах та інших букв алфавіту;</p> <p><i>експериментує</i> зі словами: змінює, додає, вилучає один звук (букву), склад в словах так, щоб вийшло інше слово;</p>	<p>Дослідження звуко-буквеного складу слів, правильна їх вимова і написання.</p>

<p><i>правильно вимовляє</i> слова з дзвінкими приголосними звуками в кінці слова і складу перед глухим;</p> <p><i>розрізняє</i> тверді та м'які приголосні, <i>правильно вимовляє</i> їх;</p> <p><i>правильно наголошує</i> загальноживані слова;</p> <p><i>правильно вимовляє</i> слова з ненаголошеними голосними [е], [и];</p> <p><i>переносить</i> слова з рядка в рядок складами;</p> <p><i>не відриває</i> при переносі від слова склад, позначений однією буквою;</p> <p><i>правильно читає</i> (напам'ять або із запису) український алфавіт;</p> <p><i>розташовує</i> 4-5 слів за алфавітом з орієнтацією на першу літеру;</p> <p><i>вміє</i> відшукати потрібне слово в словнику;</p> <p><i>розпізнає</i> слова, близькі і протилежні за значенням;</p> <p><i>розрізняє</i> пряме й переносне значення слів;</p> <p><i>намагається пояснювати</i> різні значення багатозначних слів;</p> <p><i>користується</i> перекладним словником, щоб довідатись про значення слова;</p> <p><i>розрізняє</i> слова, що називають предмети, ознаки, дії, числа, вказують на особу;</p> <p><i>добирає</i> самостійно 4-6 слів, які відповідають на питання <i>хто? що? який? яка? яке? які? що робить? що роблять? скільки?</i>;</p> <p><i>розрізняє</i> слова, які відповідають на питання <i>хто? і що?</i>;</p>	<p>Користування правилами переносу слів.</p> <p>Користування алфавітом.</p> <p>Дослідження лексичного значення слова. Використання лексичного багатства мови у власному мовленні.</p> <p>Спостереження за словами, які служать для назви предметів, ознак, дій, чисел, вказують на особу, місце, час, напрям дії, стан.</p> <p>Дослідження ролі іменників у мовленні і використання їх у власних висловленнях.</p>
--	--

<p><i>правильно вживає</i> велику / малу літери у власних / загальних назвах;</p> <p><i>змінює</i> іменники за числами (один – багато), <i>визначає</i> рід, засвоєних слів – назв предметів;</p> <p><i>впізнає</i> слова, які відповідають на питання <i>який? яка?яке? які?</i>, окремо та в реченнях, у тексті;</p> <p><i>утворює</i> словосполучення іменників з прикметниками;</p> <p><i>добирає</i> до відомого предмета відповідні ознаки;</p> <p><i>впізнає</i> слова-назви дій, <i>ставить</i> до них питання;</p> <p><i>добирає</i> влучно дієслова для висловлення власних думок;</p> <p><i>розрізняє</i> слова, які називають числа, <i>ставить</i> до них питання <i>скільки?</i>;</p> <p><i>розпізнає</i> слова, що вказують на місце, час, напрям дії, стан, <i>ставить</i> до них питання <i>як? де? коли? куди? звідки?</i></p> <p><i>знає і розрізняє</i> терміни <i>основа і закінчення</i>;</p> <p><i>знає і розрізняє</i> родові закінчення слів – назв предметів, назв – ознак предметів;</p> <p><i>знає</i> терміни <i>корінь, префікс, суфікс</i>, спільнокореневі слова;</p> <p><i>визначає і позначає</i> графічно складові основи слова;</p> <p><i>утворює</i> словосполучення числівників з іменниками;</p> <p><i>упізнає</i> в реченні службові слова; <i>пише</i> їх окремо від інших слів;</p>	<p>Дослідження виражальних можливостей прикметників, використання їх з метою увиразнення мовлення.</p> <p>Спостереження за роллю дієслів у мовленні і застосування їх у власних висловленнях.</p> <p>Дослідження числівників і використання їх у мовленні.</p> <p>Дослідження будови слова.</p> <p>Дослідження значення в мовленні службових слів і використання їх для зв'язку слів у реченні.</p>
---	---

<p><i>пов'язує</i> між собою слова за допомогою службових слів;</p> <p><i>пояснює</i> роль різних видів речень для досягнення мети спілкування;</p> <p><i>правильно відтворює</i> інтонацію розповідних, питальних і спонукальних, окличних та неокличних речень;</p> <p><i>використовує</i> відповідні розділові знаки в кінці речень під час письма;</p> <p><i>поширює</i> речення словами за поданими питаннями;</p> <p><i>знає</i> терміни підмет і присудок, <i>визначає</i> їх у реченні;</p> <p><i>складає</i> речення за малюнком, на задану тему;</p> <p><i>розпізнає</i> текст за основними ознаками;</p> <p><i>розрізняє</i> текст-розповідь і текст-опис та <i>пояснює</i> їх призначення;</p> <p><i>добирає</i> заголовок до тексту;</p> <p><i>визначає</i> в тексті зачин, основну частину, кінцівку;</p> <p><i>складає і записує</i> невеликий текст (3-4 речення) за ілюстрацією, серією малюнків, про події з власного життя;</p> <p><i>дотримується</i> абзаців у процесі записування текстів.</p>	<p>Дослідження і конструювання речень.</p> <p>Дослідження і складання текстів.</p> <p>Удосконалення текстів.</p>
--	--

Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти

Сприймає інформацію на слух; перепитує, виявляючи увагу; доречно реагує.

Відтворює основний зміст усного повідомлення відповідно до мети; на основі почутого малює/добирає ілюстрації; передає інформацію графічно. Виокремлює цікаву для себе інформацію; передає її іншим.

Розпізнає ключові слова і фрази в усному повідомленні, виділяє їх голосом у власному мовленні; пояснює, чому зацікавила інформація; з допомогою вчителя/ вчительки висловлює своє ставлення до почутого/прочитаного: до подій, персонажів простих текстів, медіатекстів.

Висловлює думки щодо усного повідомлення, простого тексту, медіатексту; намагається пояснити свої вподобання; звертається до дорослих за підтвердженням правдивості інформації.

Правильно вимовляє і наголошує засвоєні слова у власному висловлюванні.

Розпізнає емоції своїх співрозмовників, використовує відомі словесні і несловесні засоби для передавання емоцій та настрою; створює прості медіапродукти.

Розповідає про власні відчуття та емоції від побаченого; ввічливо спілкується.

Передбачає за обкладинкою, заголовком та ілюстраціями, про що йтиметься в дитячій книжці; читає вголос правильно, свідомо, цілими словами, нескладні за змістом і формою тексти; виявляє розуміння фактичного змісту прочитаного.

Пов'язує інформацію з тексту з відповідними життєвими ситуаціями; розрізняє головне і другорядне в тексті; визначає тему художнього твору, а також у простих медіатекстах.

Розповідає про власні почуття та емоції від прочитаного тексту.

Знає напам'ять лічилки, скоромовки, прислів'я, приказки, загадки, вірші українських поетів, кілька прізвищ авторів прочитаних творів.

Знає та називає державні символи України, національні символи, традиції рідного та українського народів.

Висловлює власні вподобання щодо змісту прочитаних творів, літературних персонажів, намагається пояснити, що подобається, а що – ні; висловлює думки з приводу простих медіатекстів.

Обирає книжку для читання; пояснює власний вибір.

На основі тексту малює/добирає ілюстрації, фіксує інформацію графічно.

Пише каліграфічно слова, речення, записані друкованим і рукописним шрифтом; з голосу слова та речення, дотримуючись вимог до швидкості письма; створює невеликі та нескладні за змістом висловлення, записує їх; правильно записує слова, які пишуться так як вимовляються; робить акуратні виправлення; створює прості медіапродукти з допомогою інших.

Перевіряє написане, виявляє і виправляє недоліки письма самостійно чи з допомогою вчителя/ вчительки; обговорює створений текст і вдосконалює його з допомогою інших.

Спостерігає за мовними одиницями та явищами, відкриває закономірності співвідношення звуків і букв, значення слів, їх граматичної форми та ролі в реченні; спостерігає за словами, які служать для назви предметів, ознак, дій, чисел, вказують на особу, місце, час, напрям дії, стан; спостерігає за власним

мовленням та мовленням інших. Правильно відтворює інтонацію розповідних, питальних і спонукальних, окличних та неокличних речень. Визначає у реченні підмет і присудок. Удосконалює власне мовлення з допомогою інших.

Експериментує зі звуками, словами, фразами в мовних іграх; аналізує з допомогою вчителя/вчительки мовлення літературних персонажів.

Результати навчання та пропонований зміст

із української мови та читання

4 клас

(170 годин, 5 години на тиждень, резервний час – 5 годин)

Очікувані результати	Зміст навчання
Змістова лінія «Взаємодіємо усно»	
<p>Учень / учениця:</p> <p><i>слухає і розуміє</i> українські слова;</p> <p><i>розпізнає</i> засвоєні слова;</p> <p>з увагою <i>сприймає</i> усні репліки співрозмовника, <i>перепитує</i>, <i>доречно реагує</i> на них;</p> <p><i>виконує</i> сприйняті на слух інструкції щодо виконання поставлених учителем навчальних завдань;</p> <p><i>сприймає</i> монологічне висловлення й <i>використовує</i> усну інформацію з конкретною метою;</p> <p><i>відповідає на запитання</i> за змістом прослуханого і <i>ставить запитання</i> до усного</p>	Сприймання усної інформації.

<p>повідомлення;</p> <p><i>відтворює</i> основний зміст усного повідомлення;</p> <p><i>вибирає</i> інформацію з почутого і <i>пояснює</i>, чому вона зацікавила, <i>обговорює</i> її з іншими;</p> <p><i>висловлює</i> своє ставлення до почутого: до подій, персонажів тексту;</p> <p><i>розповідає</i> про власні почуття, які викликав прослуханий текст;</p> <p><i>пояснює</i>, чому щось подобається, а щось ні;</p> <p><i>бере участь</i> у розігруванні діалогів за змістом малих фольклорних форм, казок, віршів, <i>використовує</i> доречно силу голосу, темп мовлення, міміку, жести, рухи;</p> <p><i>веде</i> діалог, <i>дотримуючись</i> правил мовленнєвого етикету;</p> <p><i>підтримує</i> й <i>ініціює</i> діалог на добре відому тему та на теми, які викликають зацікавлення;</p> <p><i>дотримується</i> правил спілкування;</p> <p><i>використовує</i> відповідно до ситуації спілкування несловесні засоби (жести, міміка тощо);</p> <p><i>регулює</i> дихання, силу голосу і темп мовлення у процесі спілкування;</p> <p><i>усно переказує</i> текст із опорою на план / допоміжні матеріали (ілюстрація, план, опорні слова, словосполучення);</p> <p><i>бере участь</i> у колективному складанні тексту-розповіді, тексту-опису предмета чи предметного малюнка;</p>	<p>Аналіз та інтерпретація (розкриття змісту) почутого.</p> <p>Оцінювання усної інформації.</p> <p>Практичне оволодіння діалогічною формою мовлення, етикетними нормами спілкування культури.</p> <p>Створення усних монологічних висловлень</p>
--	--

<p><i>створює</i> власне висловлення за ілюстраціями; <i>розповідає</i> про свої спостереження, враження, події з власного життя; <i>впевнено висловлює</i> свої думки.</p>	
Змістова лінія «Читаємо»	
<p>Учень / учениця:</p> <p><i>читає вголос</i> правильно, свідомо, плавно, цілими словами нескладні за змістом і формою тексти;</p> <p><i>виявляє початкові уміння</i> читати мовчки;</p> <p><i>пояснює</i> значення окремих слів, ужитих у прямому та переносному значеннях;</p> <p><i>знаходить у тексті</i> незнайомі слова, з'ясовує їх значення, користуючись словником, а також через контекст (з допомогою вчителя);</p> <p><i>правильно інтонує</i> прості речення будь-якого виду;</p> <p><i>користується</i> найпростішими прийомами регулювання темпу читання, сили голосу, дихання залежно від змісту тексту (самостійно та за завданням учителя);</p> <p><i>розрізняє</i> жанри художніх творів (казка, вірш, оповідання та ін.), правильно їх <i>називає</i>;</p> <p><i>читає</i> тексти художні і навчального характеру (вправи, завдання, таблиці, схеми тощо);</p> <p><i>виділяє</i> в структурі художнього тексту заголовки, ілюстрації, схеми, таблиці, <i>використовує</i> їх для прогнозування орієнтовного змісту тексту та кращого його розуміння;</p> <p><i>виявляє розуміння</i> фактичного змісту тексту та основних думок (з допомогою вчителя) художніх текстів і навчального характеру:</p>	<p>Формування і розвиток навички читання.</p> <p>Сприймання і практичне розрізнення текстів різних видів.</p> <p>Аналіз та інтерпретація змісту текстів.</p> <p>Мова художнього твору: діалоги, монологи, оповідач, засоби художньої виразності у</p>

<p><i>пояснює, які, де, коли відбулися події;</i></p> <p><i>визначає, правильно називає персонажів художнього твору, виділяє серед них головного;</i></p> <p><i>перераховує цікаві факти, важливі ідеї в інформаційному тексті;</i></p> <p><i>встановлює зв'язки між подіями, дійовими особами;</i></p> <p><i>ставить запитання за фактичним змістом прочитаного з метою уточнення свого розуміння;</i></p> <p><i>розпізнає, називає в тексті яскраві, образні слова, вислови, пояснює їх роль у творі (з допомогою вчителя);</i></p> <p><i>передає зміст (вибірково) твору чи окремих епізодів з дотриманням логіки викладу, а також з урахуванням структурних елементів тексту: зачину, основної частини, кінцівки (6-7 речень);</i></p> <p><i>пояснює вчинки персонажів у творі, висловлює щодо них найпростіші оцінні судження; обґрунтовує свої висновки (з допомогою вчителя);</i></p> <p><i>розповідає про свої загальні враження, почуття від прочитаного, (що саме сподобалося / не сподобалося, що було цікаво / нецікаво, що нового дізнався / дізналась), підтверджує свої думки фактами з тексту;</i></p> <p><i>пов'язує зміст прочитаного зі своїми знаннями, попереднім читацьким, а також власним життєвим емоційно-чуттєвим досвідом;</i></p> <p><i>передає власне ставлення до подій, вчинків персонажів через ілюстрування, декламацію, рольові ігри, інсценізацію твору чи окремих</i></p>	<p>тексті (порівняння, метафори тощо, без уведення термінів), пряме й переносне значення слів у художньому тексті; слова і вирази, які характеризують персонажа, події; вірш (рима, ритм, настрої у вірші, сила і тон голосу, темпоритм при читанні вірша, емоційний вплив тощо).</p> <p>Формування рефлексивного досвіду за змістом прочитаного.</p>
--	---

його епізодів (з використанням вербальних і невербальних засобів художньої виразності);

імпровізує з репліками, відтворюючи діалоги з казок, віршів, оповідань;

бере участь у колективному обговоренні прочитаного: *зацікавлено й уважно слухає* співрозмовників, *толерантно ставиться* до їхніх думок, *пояснює* своє розуміння дискусійних питань;

знає і називає найважливіші інформаційні ресурси: бібліотека, Інтернет, телебачення, дитячі газети, журнали, книжки;

аналізує одержану інформацію, звертається до дорослих (коли є сумнів) за підтвердженням її правдивості, достовірності;

застосовує одержану інформацію в навчальній діяльності та практичному досвіді;

перетворює вербальну інформацію із суцільного тексту у візуальну (малюнок, кадри до мультфільму, таблиця тощо);

розпочинає ознайомлення з новою дитячою книжкою з розглядання її структурних елементів: обкладинки, титульного аркуша, ілюстрацій, змісту (переліку) творів, *правильно їх називає*;

розрізняє дитячі книжки за типом видання: книжка-вір, книжка-збірка, енциклопедія, дитячий журнал, словник;

добирає для читання дитячі книжки на відповідну тему: казки про тварин, пригоди, фантастика та ін.;

визначає мету свого читання (для проведення цікавого дозвілля, знаходження потрібної інформації та ін.), *обирає, читає* відповідні

Робота з різними джерелами і видами інформації.

Робота з дитячою книжкою.

Орієнтовний зміст літературного матеріалу:

дитяча література в авторській жанрово-тематичній різноманітності:

– твори усної народної творчості, дитячий фольклор;

– твори відомих письменників та письменників-класиків України на актуальні теми для дітей;

<p>книжки, <i>пояснює</i> свій вибір;</p> <p><i>перечитує</i> книжки, окремі їх епізоди для кращого розуміння змісту та вдосконалення навички читання;</p> <p><i>має уявлення</i> про жанри й теми дитячого читання;</p> <p><i>називає</i> твори, дитячі книжки, що сподобалися, <i>розповідає</i>, які епізоди справили найбільше враження;</p> <p><i>знає</i> напам'ять лічилки, скоромовки, вірші;</p> <p><i>знає і називає</i> кілька прізвищ авторів прочитаних творів;</p> <p><i>знає і називає</i> державні символи України, національні символи, традиції рідного та українського народів.</p>	<p>– художня література сучасних письменників: казки, легенди, оповідання, вірші, комікси;</p> <p>– науково-пізнавальна література для дітей: книжки, енциклопедії;</p> <p>– дитяча періодика;</p> <p><i>теми дитячого читання:</i> про Україну, героїко-патріотичну тематику, захисників/захисниць Вітчизни, дітей-волонтерів, сім'ю, друзів, рідний край, природу, тваринний світ, шкільне життя, пригоди, народні свята, звичаї, обряди, твори морально-етичного характеру та ін.</p>
<p>Змістова лінія «Взаємодіємо письмово»</p>	
<p>Учень / учениця:</p> <p><i>пише</i> правильно, розбірливо, охайно з однаковим нахилом букв;</p> <p><i>дотримується</i> свідомо гігієнічних правил письма;</p> <p><i>дотримується</i> культури оформлення письмових робіт: <i>розташовує</i> самостійно заголовки у рядку, <i>дотримується</i> поля, правого і лівого краю сторінки, абзаців,</p> <p><i>робить</i> акуратні виправлення;</p> <p><i>розташовує</i> слова й віршові строфи в колонку;</p> <p><i>записує</i> слова в таблицю;</p>	<p>Формування і розвиток навички письма.</p>

<p><i>обмінюється</i> елементарними письмовими повідомленнями (записка, лист, вітальна листівка та ін.);</p> <p><i>обирає</i> для написання повідомлення відповідне оформлення (шрифт, розмір, колір тощо);</p> <p><i>відновлює</i> деформований текст з 5-6 речень;</p> <p><i>створює і записує</i> (з допомогою вчителя) коротке зв'язне висловлення про себе, родину, школу, клас, друзів;</p> <p><i>записує</i> колективно складений текст-розповідь, текст-опис за серією малюнків, сюжетним малюнком і планом;</p> <p><i>перевіряє</i> (з допомогою вчителя), чи грамотно написаний власний текст;</p> <p><i>виправляє</i> орфографічні й пунктуаційні помилки на вивчені правила (самостійно і з допомогою вчителя);</p> <p><i>удосконалює</i> текст із часто повторюваними словами шляхом заміни їх синонімами та займенниками (без уживання термінів).</p>	<p>Створення власних письмових висловлень.</p> <p>Перевірка й редагування текстів.</p>
<p>Змістова лінія «Досліджуємо медіа»</p>	
<p>Учень / учениця:</p> <p><i>сприймає</i> прості медіапродукти;</p> <p><i>обговорює</i> зміст і форму простих медіатекстів, <i>розповідає</i>, про що в них ідеться;</p> <p><i>визначає</i>, кому і для чого призначений медіатекст;</p> <p><i>пояснює</i> зміст вербальної і невербальної інформації в медіапродуктах;</p> <p><i>висловлює</i> свої враження від змісту і форми медіапродукту;</p>	<p>Розширення уявлення про медіа, робота з медіапродукцією</p> <p>Інтернет (загальне уявлення про віртуальне спілкування, етику віртуального спілкування, безпеку в Інтернеті).</p> <p>Комп'ютерні ігри як джерело навчання, розвитку і відпочинку. Вплив на здоров'я.</p>

<p><i>створює</i> прості медіапродукти (листівка, sms-повідомлення, фото, колаж, комікс тощо) з допомогою інших</p>	<p>Реклама (вплив реклами на поведінку людини, реклама в медіа, як захиститися від небажаного впливу реклами).</p> <p>Зміст і форма медіа текстів (елементи форми і їх значення для сприйняття основних ідей (колір, музика, анімація у мультфільмах), музика в рекламі)</p>
<p>Змістова лінія «Досліджуємо мовні явища»</p>	
<p>Учень / учениця:</p> <p><i>знає</i> голосні та приголосні звуки, правильно вимовляє і позначає їх буквами на письмі;</p> <p><i>розрізняє</i> на слух тверді та м'які приголосні, правильно позначає їх на письмі;</p> <p><i>вимовляє і пише</i> правильно слова з подовженими м'якими приголосними;</p> <p><i>експериментує</i> зі словами: змінює, додає, вилучає один звук (букву), склад в словах так, щоб вийшло інше слово;</p> <p><i>правильно вимовляє, пише й переносить</i> слова з апострофом;</p> <p><i>правильно наголошує</i> засвоєні слова;</p> <p><i>експериментує</i> з наголосом: <i>порівнює і пояснює</i> значення слів, які відрізняються лише наголосом;</p> <p><i>переносить</i> правильно слова з рядка в рядок;</p> <p><i>знає</i> напам'ять український алфавіт, користується ним під час роботи зі словником;</p> <p><i>розташовує</i> 5-6 слів за алфавітом з орієнтацією на першу літеру;</p>	<p>Дослідження звуко-буквеного складу слів, правильна їх вимова і написання.</p> <p>Користування правилами переносу слів.</p> <p>Користування алфавітом.</p>

<p><i>добирає</i> антоніми до поданих слів;</p> <p><i>добирає</i> синоніми з ряду поданих;</p> <p><i>розуміє і розрізняє</i> пряме й переносне значення слів;</p> <p><i>розуміє</i>, що слова можуть мати кілька значень;</p> <p><i>доречно вживає</i> слова різних лексичних груп у власному мовленні;</p> <p><i>знає</i> терміни іменник, прикметник, займенник, числівник, дієслово, прислівник;</p> <p><i>розрізняє</i> слова, що належать до різних частин мови;</p> <p><i>розпізнає</i> в реченні іменники, <i>ставить</i> до них питання;</p> <p><i>розрізняє</i> назви істот/неістот, власні/загальні назви;</p> <p><i>визначає</i> число іменників, ужитих у реченні, тексті;</p> <p><i>визначає та розрізняє</i> рід іменників за закінченням, за допомогою слів <i>він, вона, воно, чи мій, моя, моє</i>.</p> <p><i>змінює</i> закінчення іменників чоловічого, жіночого, середнього родів за питаннями у зв'язку з іншими словами;</p> <p><i>розпізнає</i> в реченні прикметники, <i>ставить</i> до них питання;</p> <p><i>добирає</i> прикметники до поданих іменників;</p> <p><i>узгоджує</i> прикметники з іменниками (за числами, родами і відмінками);</p> <p><i>розпізнає</i> в реченні займенники, <i>ставить</i> до них питання;</p>	<p>Дослідження лексичного значення слова. Використання лексичного багатства мови у власному мовленні.</p> <p>Спостереження за частинами мови.</p> <p>Дослідження іменника як частини мови.</p> <p>Дослідження прикметника як частини мови. Використання прикметників з метою вираження мовлення.</p> <p>Дослідження займенника як частини мови.</p>
--	---

<p><i>змінює</i> особові займенники за питаннями у зв'язку з іншими словами;</p> <p><i>знає</i>, що присвійні та вказівні займенники змінюються за зразком прикметників, змінює їх за питаннями у зв'язку з іншими словами;</p> <p><i>розпізнає</i> в реченні числівники, <i>ставить</i> до них питання;</p> <p><i>розрізняє</i> кількісні та порядкові числівники, правильно вимовляє і пише їх;</p> <p><i>узгоджує</i> числівники з іменниками;</p> <p><i>розпізнає</i> в реченні дієслова, <i>ставить</i> до них питання;</p> <p><i>визначає</i> час дієслів за питаннями;</p> <p><i>змінює</i> дієслова за особами;</p> <p><i>розпізнає</i> в реченні прислівники, <i>ставить</i> до них питання;</p> <p><i>добирає</i> потрібний прислівник із ряду поданих слів під час побудови словосполучень і речень;</p> <p><i>добирає</i> антоніми до поданих прислівників;</p> <p><i>упізнає</i> в реченні службові слова; <i>пише</i> їх окремо від інших слів;</p> <p><i>пов'язує</i> між собою слова за допомогою службових слів;</p> <p><i>будує</i> словосполучення із вживанням прийменників і без них;</p> <p><i>пояснює</i> роль різних видів речень для досягнення мети спілкування;</p> <p><i>правильно відтворює</i> інтонацію розповідних, питальних і спонукальних, окличних та неокличних речень;</p>	<p>Дослідження числівника як частини мови.</p> <p>Дослідження дієслова як частини мови.</p> <p>Дослідження прислівника як частини мови.</p> <p>Дослідження службових частин мови. Використання їх для зв'язку слів у реченні.</p> <p>Дослідження і конструювання речень.</p>
--	--

<p><i>використовує</i> відповідні розділові знаки в кінці речень під час письма;</p> <p><i>знає</i> терміни головні і другорядні члени речення, однорідні члени речення;</p> <p><i>уміє</i> визначати підмет, присудок, додаток, означення, обставина;</p> <p><i>поширює</i> речення другорядними та однорідними членами речення;</p> <p><i>складає</i> речення за малюнком, на задану тему;</p> <p><i>розпізнає</i> текст за основними ознаками;</p> <p><i>розрізняє</i> текст-розповідь і текст-опис та <i>пояснює</i> їх призначення;</p> <p><i>добирає</i> заголовок до тексту;</p> <p><i>визначає</i> в тексті зачин, основну частину, кінцівку;</p> <p><i>складає і записує</i> невеликий текст (5-6 речень) за ілюстрацією, серією малюнків, про події з власного життя;</p> <p><i>дотримується</i> абзаців у процесі записування текстів;</p> <p><i>використовує</i> займенники, прислівники, антоніми, синоніми для зв'язку речень у тексті;</p> <p><i>перевіряє і вдосконалює</i> власні тексти, усуваючи лексичні повтори</p>	<p>Дослідження і складання текстів.</p> <p>Удосконалення текстів</p>
--	--

Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти

Сприймає з увагою усну інформацію; розуміє значення засвоєних слів; виконує сприйняті на слух інструкції щодо виконання поставлених учителем навчальних завдань.

Відтворює основний зміст усного повідомлення відповідно до мети; на основі почутого малює/добирає ілюстрації; передає інформацію графічно. Виокремлює цікаву для себе інформацію; передає її іншим.

Знає і розуміє ключові слова і фрази в усному повідомленні, виділяє їх голосом у власному мовленні; пояснює, чому зацікавила інформація; висловлює своє ставлення до почутого/прочитаного: до подій, персонажів простих текстів, медіатекстів.

Висловлює власні погляди на предмет обговорення; намагається зробити так, щоб висловлення було зрозуміле і цікаве для інших; правильно вимовляє і наголошує засвоєні слова у власному висловлюванні.

Розповідає про власні відчуття та емоції від побаченого; спілкується, використовуючи правила мовного етикету.

Передбачає за обкладинкою, заголовком та ілюстраціями, про що йтиметься в дитячій книжці; читає вголос правильно, свідомо, цілими словами, нескладні за змістом і формою тексти; виявляє розуміння фактичного змісту прочитаного.

Пов'язує інформацію з тексту з відповідними життєвими ситуаціями; розрізняє головне і другорядне в тексті; визначає тему художнього твору, а також у простих медіатекстах.

Розповідає про власні почуття та емоції від прочитаного тексту; відтворює емоції літературних персонажів під час інсценізації.

Висловлює власні вподобання щодо змісту прочитаних творів, літературних персонажів, намагається пояснити, що подобається, а що – ні; висловлює думки з приводу простих медіатекстів.

Обирає книжку для читання; пояснює власний вибір.

Знає напам'ять лічилки, скоромовки, вірші, кілька прізвищ авторів прочитаних творів.

Знає та називає державні символи України, національні символи, традиції рідного та українського народів.

На основі тексту малює/добирає ілюстрації, фіксує інформацію графічно.

Експериментує з текстом (змінює кінцівку, місце подій, імпровізує з репліками під час театралізації тощо).

Пише рукописними буквами, зливо, розбірливо; створює невеликі та нескладні за змістом висловлення, записує їх; правильно записує слова, які пишуться так як вимовляються; створює прості медіапродукти з допомогою інших.

Обмінюється елементарними письмовими повідомленнями.

Перевіряє написане, виявляє і виправляє недоліки письма самостійно чи з допомогою вчителя/вчительки; обговорює створений текст і вдосконалює його з допомогою інших.

Спостерігає за мовними одиницями та явищами, спостерігає за

закономірностями співвідношення звуків і букв, значення слів, їх граматичної форми та ролі в реченні; розпізнає самостійні та службові частини мови, ставить до них питання; визначає головні, другорядні та однорідні члени речення; розрізняє види речень за метою висловлювання; спостерігає за власним мовленням та мовленням інших, удосконалює власне мовлення з допомогою інших.

Експериментує зі звуками, словами, фразами в мовних іграх; аналізує з допомогою вчителя/вчительки мовлення літературних персонажів.